

ILIRSKA BISTRICA • Družba Salonit Anhovo, Kamnolomi namerava podvojiti letno količino izkopa apnenca v kamnolomu Gabrovec

Salonitu zelena luč za širitev kamnoloma, občina se boji za vodni vir

Družba Salonit Anhovo, Kamnolomi, ki je del skupine Salonit, je dobila zeleno luč za razširitev aktivnega dela kamnoloma Gabrovec nad Ilirske Bistrico na trenutno neaktivno območje kamnoloma, s čimer bodo podvojili letno količino izkopa apnenca. V društvu Eko Bistrč in na ilirskobistriški občini ob tem opozarjajo na potencialno nevarnost onesnaženja kraškega izvira Bistrice, glavnega vira pitne vode na Bistriškem.

• KATJA KIRN VODOPIVEC

Družba Salonit Anhovo, Kamnolomi, ki ima 20-letno koncesijo za gospodarsko izkoriščanje mineralne surovine v kamnolomu Gabrovec nad Ilirske Bistrico z veljavnostjo do 30. julija 2033, je junija lani na ministrstvo za okolje in prostor podala vlogo za začetek predhodnega postopka za izkoriščanje mineralne surovine v pridobivalnem prostoru Gabrovec (Vrbovo) 2. S tem bi izkop apnenca razširili tudi na opuščen in doslej neaktivni del kamnoloma.

Nov pridobivalni prostor bi po novem obsegal 7,5 hektarjev, v njem pa nameravajo v etažah z miniranjem letno izkopati 50.000 kubičnih me-

trov apnenca, s čimer bi podvojili letno proizvodnjo. Po podatkih iz odločbe, ki jo je izdalо ministrstvo, so v letu 2021 izkopali 28.390 kubičnih metrov surovine.

Ministrstvo za okolje je decembra lani izdalо odločbo, v kateri ugotavlja, "da je nameravani poseg sprejemljiv za okolje" in zato zanj "ni treba izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja" ob upoštevanju določenih omilitvenih ukrepov. "Ministrstvo ocenjuje, da bo vpliv padavinskih odpadnih vod z delovnih etaž, razlitit olj in goriv, razsutja razstreliva na tla in podzemne vode ter na površinske vode reke Reke ob upoštevanju ukrepov nebitven," utemeljujejo v odločbi.

Gregor Kovačič
ilirskobistriški župan

"Treba je poudariti, da v primeru onesnaženja občina nima zagotovljenega rezervnega vodnega vira."

Eko Bistrč: "Ogrožen je edini vir pitne vode"

V društvu Eko Bistrč menijo, da je ta odločitev ministrstva sporna z več vidikov, še posebej, ker zaradi miniranja obstaja nevarnost onesnaženja podtalnice, s tem pa edinega in glavnega vira pitne vode na Bistriškem, kraškega izvira Bistrice. "Za potrebe miniranja bodo uporabili 10.000 kilogramov razstreliva letno. Kemijski produkti eksplozij bi morali biti podrobno predstavljeni kot tudi morebitni negativni vplivi tako na zrak kot na vode. Poleg tega lahko ob morebitni nesreči pride do večjega izpusta goriva ali olja iz delovnih strojev," opozarjajo na potencialno nevarnost onesnaženja pitne vode, pri čemer bi bilo ogroženih najmanj 10.000 prebivalcev bistriške občine.

"Menimo, da je presoja vplivov na okolje nujna za nadaljnje obratovanje kamnoloma. Ker potencialno lahko pride do večjega onesnaženja podtalnice, pa bi bila potrebna tudi pridobitev okoljevarstvenega soglasja," je prepričana predsednica društva Mojca Mejak.

Salonit: "S širitvijo le zaokrožujemo območje"

V Salonitu odgovarjajo, da kamnolom na tej lokaciji deluje že desetletja, zanj so izdانا tudi vsa potrebna dovoljenja, veljavna koncesijska pogodba pa dovoljuje izkop do 100.000 kubičnih metrov su-

Družba Salonit Anhovo, Kamnolomi namerava podvojiti izkop apnenca v kamnolomu Gabrovec.

rovine v raščenem stanju. "S predvideno širitvijo se le zaočrjuje območje v okviru obstoječega kamnoloma. Dovoljene letne količine izkopa se ne povečujejo," navajajo in dodajajo, da so ob sklenitvi koncesijske pogodbe leta 2013 že pridobili okoljevarstveno soglasje, izdelana pa je bila tudi presoja vplivov na okolje. "Na območju kamnoloma ne skladisemo sredstev, potrebnih za miniranje, ampak se jih uporabi samo ob miniranju, z njimi pa razpolaga zunanje usposobljeno in za to podočaščeno podjetje," še za-

vračajo morebitne škodljive vplive uporabe razstreliva.

Tudi župan Gregor Kovačič meni, da bi bilo "za resnično oceno tveganja smiselnno izdelati študijo, ki bi opredelila vrsto nevarnih snovi, ki bi lahko ob normalnem obratovanju ali nesreči prešle v kraško podzemlje, ter potencialni vpliv kamnoloma na kraška izvira Bistrice in Podstenjšek". "Sledilni poizkus pred približno 15 leti je pokazal, da vode s pobočja Milanje odtekajo v večini v Bistrico, pa tudi v Podstenjšek, oba pa sta zajeta za vodooskrbo," poudarja Kovačič, ki se strinja,

da bi bilo vse vodne vire v občini nujno zavarovati z vodovarstvenim režimom, s katerim se odlaša že več kot 20 let.

"Treba je poudariti, da v primeru onesnaženja občina nima zagotovljenega rezervnega vodnega vira. Zavedati se moramo, da govorimo o kraških virih pitne vode, ki so posebej občutljivi na onesnaženje in pri katerih kurativeni ukrepi zaradi takojnjega prehoda onesnaževal v prevojeno notranjost, kjer se naprej pretakajo po sistemu razpok in kanalov proti izvirom, niso možni," opozarja.